

Arbeids- og rollebeskrivelse for vurderingsutvalget for oversatt litteratur

Beskrivelsen tar for seg rolle og mandat, praktiske forhold og historikk. Den skal bidra til større åpenhet rundt vurderingsutvalgets arbeid, samt kontinuitet i utvalgsarbeidet.

Arbeidsbeskrivelsen utformes på en slik måte at den gir utvalgsmedlemmene mulighet til å arbeide innenfor de generelle rammene for kvalitetsvurdering som er formulert.

Om vurderingsutvalgets rolle og mandat

- 1) Vurderingsutvalget vurderer titler for innkjøp under ordningen.
- 2) Vurderingsutvalget skriver hvert år en oppsummering som offentliggjøres og brukes i møter med feltet.
- 3) Vurderingsutvalget kan uttale seg om litterære tendenser i offentligheten, se nedenfor

Om sammensetning av vurderingsutvalget

Vurderingsutvalget består av minst fire medlemmer som oppnevnes av Kulturrådet for to år av gangen med mulighet for gjenoppnevning i én periode. Det blir også oppnevnt et varamedlem som kalles inn ved behov. Utvalget skal representere en bredde i litteratursyn og kunnskap om ulike sjangre og målgrupper. Relevante organisasjoner på litteraturområdet vil bli bedt om å komme med innspill til utvalgsmedlemmer i forbindelse med oppnevningen av vurderingsutvalget. I tillegg til kompetansen fra de ordinære medlemmene, kan utvalget innhente faglige konsulentuttalelser, for eksempel i forbindelse med vurdering av visuell litteratur.

Habilitet

Ryddig, enhetlig og dokumentert habilitetsbehandling er viktig for tilliten til Kulturrådet. Kulturfeltet og samfunnet skal ha tillit til at Kulturrådets beslutninger er upartiske og at utvalgsmedlemmers egeninteresser, sympatier eller antipatier ikke preger dem.

Habilitetsvurderingene behandles av utvalget, og besluttes kollektivt. Som hovedregel foregår habilitetsvurderingene som en del av det ordinære utvalgsmøtet, men det er fint at utvalgsmedlemmene tar opp eventuell habilitetsproblematikk allerede når søknadslista er klar.

Det er et skjønnsspørsmål om den inhabile kan være med å behandle de resterende søknadene i en runde. Konkurransforholdet mellom søkerne vil være avgjørende i den sammenheng. Man kan ikke være inhabil i behandlingen av mer enn 10 prosent av søknadene. Dersom det er fare for at denne grensen blir overskredet, er det ekstra viktig å få oversikt over habilitetsspørsmålene tidlig i søknadsprosessen slik at det eventuelt kan kalles inn vara for det faste medlemmet.

Normalt gjøres habilitetsvurderingene i innledningen av møtet og behandles medlem for medlem. Medlemmet som habilitetsvurderes, forlater møtet fysisk under behandlingen. Utvalgets konklusjon fra behandlingen referatføres i hver habilitetssak. Dersom et medlem tidligere er vurdert *habil* i samme relasjon, er det ikke behov for å fremme habilitetsspørsmål. Om man er vurdert *inhabil* i tidligere like saker, skal habilitetsspørsmålet løftes på nytt. Utvalgsmedlemmer er automatisk inhabile når:

- a) han eller hun selv er part i saken
- b) han eller hun er i slekt eller svogerskap med en part i opp- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som søsken;
- c) han eller hun er eller har vært gift, partner, samboer eller forlovet med, eller er fosterfar, fostermor eller fosterbarn, til en part;
- d) han eller hun er verge eller fullmektig for en part i saken eller har vært verge eller fullmektig for en part etter at saken begynte;
- e) han eller hun leder eller har ledende stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling for en offentlig eller privat virksomhet, institusjon, forening eller stiftelse som er part i saken.

Når det ikke er snakk om automatisk inhabilitet og utvalget skal vurdere habiliteten etter skjønn, er det avgjørende om det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til utvalgsmedlemmets upartiskhet.

Åpenhet omkring habilitetsvurderinger i Kulturrådet er viktig for å skape tillit i feltet. Referat fra møter, med dokumentasjon på habilitetsvurderingene som er gjort, er offentlige og sendes ut på forespørsel fra søkere eller media.

Lenke til habilitetsreglementet: [Habilitetsbestemmelser for Kulturrådet](#).

Om arbeidet i vurderingsutvalget

Vurdering av søknadene

Søknader med vedlegg finner utvalgsmedlemmene i eApply. Før søknadsbehandlingen starter sender sekretariatet ut en sortert liste over søknadene med kommentarer angående manglende obligatoriske vedlegg osv. Det er sekretariatet som innhenter de obligatoriske vedleggene hvis de mangler og det er grunnlag for ettersendelse.

Vurderingsutvalget har normalt to møter i året, ett digitalt og ett fysisk. På møtene stiller medlemmene med argumentasjon om innstilling til innkjøp eller avslag. Det er også mulig å være usikker.

Når utvalget er i tvil om hvorvidt påmeldinger er i strid med retningslinjene, konfereres sekretariatet.

Utvalget skal drøfte alle søknadene med tilnærmet samme grundighet og diskuterer seg fram til en endelig beslutning. De fire utvalgsmedlemmene behandler alle søknadene så fremt det ikke forekommer inhabilitet. Utvalgsleder oppsummerer, men det lages ingen skriftlige begrunnelser for beslutningene utover vedtaket.

Vurderingsutvalget er delegert vedtaksmyndighet fra Kulturrådet. Utvalget på eget initiativ ta opp igjen bøker til behandling. Lister over behandlede bøker og søknader skal legges fram for Kulturrådet til orientering.

Vurderingskriterier

Innkjøpsordningen for oversatt litteratur er en selektiv ordning. Hvor mange titler som kan kjøpes inn, bestemmes av det årlige budsjettet og utvalgets vurderinger av hver enkelt søknad. Utvalget skal særlig legge vekt på

- begrunnelsen for hvorfor verket skal komme ut på norsk
- bokens originalspråk og hvilket land boken opprinnelig kom ut i
- forfatterens tidligere utgivelser
- oversetterens tidligere arbeid
- mottakelsen av originalverket eller andre oversettelser av originalverket
- prøveoversettelsen
- om det allerede finnes en norsk oversettelse av verket
- om oversettelsen bidrar til økt bredde i litteratur utgitt på norsk

Hvis boken er ment for barn og unge, ser utvalget også på om den treffer målgruppen.

Utvalget og offentligheten

Utvalgsmedlemmer kommenterer ikke sine vurderinger av enkelttitler i offentligheten. Når det gjelder formidling eller kritikk av innkjøpsordningsbøker på egne blogger eller i andre sammenhenger, bør dette skje etter at titlene er ferdig vurdert i utvalget og vedtakene offentliggjort. Habilitetsmessig er det ikke et formelt problem om dette skjer før vurderingene, men det er viktig at det ikke gis inntrykk av at utvalgsmedlemmene har fattet beslutningene før møtet avholdes, for det er gjennom samtalene i utvalget de endelige vurderingene skjer. Sekretariatet bistår gjerne utvalget i vurderingen av slike spørsmål.

Utvalgsleder

Lederen for vurderingsutvalget leder møtene. Det er også utvalgsleder som skriver den årlige rapporten fra vurderingsutvalget samt deltar på dialogmøte med feltet.

Vara

Vanligvis benyttes varamedlemmene ved permisjoner eller når utvalgsmedlemmer må avstå fra å delta i søknadsrunden av andre årsaker. Det er sekretariatet som eventuelt kaller inn vara.

Rapporteringseksemplarer

Mottatte rapporteringseksemplarer kan ikke selges eller byttes i bokhandel. Bøkene bør oppbevares i ett år før de eventuelt gis bort, men her kan det utvises skjønn.

Innhenting av supplerende kompetanse

Der vurderingsutvalget opplever ikke å ha nødvendig kompetanse for å vurdere en søknad, kan supplerende kompetanse hentes inn. Utvalget melder fra om behovet og sekretariatet sørger for å innhente konsulentuttalelse. Det kan eksempelvis være aktuelt for visuell litteratur. Konsulentens uttalelse vil i så fall være rådgivende for utvalget, som står helt fritt til å trekke sine egne konklusjoner. Konsulentens anonymitet vil bli ivarettatt av sekretariatet og vurderingsutvalget som behandler saken.